

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 107/2015
05.11.2015.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Гордане Ајншпилер-Поповић и Браниславе Апостоловић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца Н.А.-А.в. а.д. из Б., кога заступа пуномоћник Б.Г., адвокат из Б., против туженог Д.О.О. Г.-т., Ш., Б., кога заступа пуномоћник М.П., адвокат из Б., одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 2171/13 од 28.11.2014.године, у седници већа одржаној дана 05.11.2015.године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 2171/13 од 28.11.2014.године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр. 11714/2010 од 21.12.2012.године, која је исправљена решењем истог суда од 11.02.2013.године, у ставу првом изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу плати износ од 5.074.795,90 УСД са каматом по стопи тромесечног либора увећаног за 3% на годишњем нивоу почев од 01.02.2010.године до коначне исплате у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате. У ставу другом изреке, одбијен је противтужбени захтев за раскид због промењених околности уговора о приступању дугу од 28.10.2004.године, закљученог између тужиоца и туженог. Ставом трећим изреке прекинут је поступак по тужби Привредног друштва за унутрашњу и спољну трговину И.к. д.о.о. у стечају из Н., против овде тужиоца за раскид уговора о приступању дугу од 28.10.2004.године. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.542.750,00 динара.

Привредни апелациони суд је побијаном пресудом Пж бр. 2171/13 од 28.11.2014.године, делимично одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду Привредног суда у Београду у делу става један изреке у коме је обавезан тужени да тужиоцу плати износ од 5.074.795,90 УСД са домицилном каматом на износ од 2.845.289,67 УСД почев од 01.02.2010.године до исплате у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате и у ставовима другом и

четвртом изреке. Ставом другим изреке другостепене пресуде преиначена је првостепена пресуда у делу става један изреке за камату на износ од 2.845.289,67 УСД преко досуђене и на износ од 2.229.506,23 УСД, тако што је у овом делу тужбени захтев одбијен.

Против другостепене пресуде тужени је преко пуномоћника из реда адвоката изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је изјавио одговор на ревизију, предложио је одбијање ревизије као неосноване, а трошкове ревизијског поступка је тражио и определио.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 399. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 25/04 и 111/09), који се у конкретном случају примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11) осим у погледу ревизијског цензуса који је прописан одредбом члана 23. став 3. Закона о изменама и допунама ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 55/14) и одлучио да ревизија туженог није основана.

Побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. ЗПП на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на постојање других апсолутно битних повреда одредаба парничног поступка које могу бити ревизијски разлог. Неосновано ревидент указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361. став 1. у вези са чланом 8. и чланом 231, те да је иста учињена пред другостепеним судом обзиром да другостепени суд чињенично стање није ни утврђивао, већ је одлуку засновао на чињеничном стању утврђеном до закључења главне расправе. Указивање ревидента да чињеница закључења и постојања уговора о приступању дугу, која је основ и неопходни услов за обавезивање туженог да поступи у складу са изреком побијане пресуде, није непосредно утврђена, представља оспоравање утврђеног чињеничног стања што не може бити ревизијски разлог у смислу члана 398. став 2. релевантног ЗПП. Међутим, сама чињеница да је противтужбом тражен раскид уговора о приступању дугу због промењених околности јасно указује на постојање тог уговора закљученог између тужиоца и туженог.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је са предузећем Ј.-о. из Н. био у пословном односу прво по основу закљученог уговора о отварању акредитива са одложеним полагањем покрића од 26.04.2004.године, за који уговор је јемчило 30 солидарних јемаца, међу којима је и тужени. Након тога закључен је уговор о краткорочном кредиту 28.10.2004.године између истих странака којим је банка одобрила клијенту краткорочни кредит од 4.100.000 УСД са роком враћања до 28.05.2005.године, а ради покрића акредитива одобреног од стране банке. Уговором о кредиту корисник кредита се обавезао да закључи уговор о приступању дугу са још три лица, међу којима је и тужени, те да заснује založno право на покретним стварима-дериватима сирове нафте депонованим код Н. Рафинерија нафте у П., као и да банци преда меницу. Из уговора о приступању дугу од 28.10.2004.године који је закључен између тужиоца и туженог као приступиоца, обзиром да је потписан и оверен печатима уговорних страна,

произилази да је тужени упознат са садржином уговора о кредиту и својим обавезама као солидарног дужника. Како је тужилац одобрен кредит пустио у течај 29.10.2004.године, те како исти у целости није враћен до 28.02.2005.године утврђено је да главница дуга на тај дан износи 2.845.296,98 УСД уговорена камата до дана доспелости износи 59.378,35 УСД, а затезна камата од 01.03.2005.године до 31.01.2010.године уз одбитак исплаћеног дела износи 2.229.506,23 УСД, што укупно са главним дугом представља салдо од 5.074.795,90 УСД за који износ је правилно усвојен тужбени захтев са даљом каматом од 01.02.2010.године па до исплате само на износ главног дуга. Противтужбени захтев за раскид уговора о приступању дугу због промењених околности правилно је одбијен, јер нису испуњени услови из члана 133. ЗОО, будући да се дужник не може позивати на раскид уговора, ако су промење околности настале по истеку рока за испуњење обавезе, нити погрешна процена ризика туженог може представљати разлог за раскид уговора због промењених околности.

Неосновано је указивање ревидента да је суд погрешно применио материјално правне одредбе којима је у Закону о облигационим односима регулисан уговор о залози, односно да је погрешно утврдио да се тужилац као залогопримац у погледу заложених ствари понашао као добар привредник. Тужилац је уговор о залози закључио са корисником кредита Ј.-о. а.д. из Н. Обавеза залогопримца из члана 966. Закона о облигационим односима да примљену ствар чува и по престанку свог потраживања врати неоштећену залогодавцу успостављена је у односу на залогодавца, што тужени у овом случају није, те тужени не може према тужиоцу истицати евентуалне приговоре које би имао залогодавац у погледу оштећења ствари. Тужени заправо ревизијом покушава да успостави обавезу залогопримца да реализује наплату свог потраживања продајом заложене ствари, уместо наплатом од солидарног дужника, а по уговору о приступању дугу. Заложно право даје повериоцу овлашћење да заложену ствар може продати када дужник не плати дуг, али не и обавезу, те је право повериоца да оптира да ли ће своје потраживање наплатити продајом заложених ствари, тужбом суду против главног или солидарних дужника. Стога је без утицаја указивање ревидента да је вештак у свом изјашњењу од 18.06.2012.године навео да је тужилац могао продајом заложених нафтних деривата на дан доспелости кредита да намири своје потраживање. Уговором о приступању дугу тужени се као треће лице обавезао према тужиоцу да поред дужника из уговора о кредиту дугује повериоцу овде тужиоцу испуњење обавезе. Стога, обавеза туженог као трећег лица није супсидијерна већ се тужени истим уговором обавезао да ће испунити обавезу корисника кредита под истим условима и у истим роковима како је одређено уговором о кредиту, те пошто је потраживање тужиоца као повериоца доспело активирано је његово право избора на који начин и од кога ће наплатити своје потраживање.

На основу изложеног, те како ни осталим ревизијским наводима није доведена у сумњу правилност и законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд је применом члана 405. став 1. ЗПП одбио ревизију туженог као неосновану.

На основу овлашћења из члана 161. став 1. релевантног ЗПП Врховни касациони суд је одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова одговора на ревизију

јер се не ради о трошковима потребним ради вођења парнице у смислу члана 150. истог закона.

**Председник већа-судија
Бранко Станић, с.р.**